

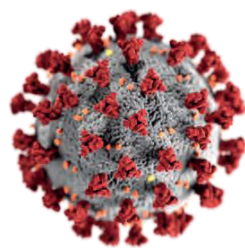

KARLOVSKÝ ZPRAVODAJ

JARO 2020 | VYDÁVÁ OBECNÍ ÚŘAD VE VELKÝCH KARLOVICÍCH | www.velkekarlovice.cz

Vážení spoluobčané,

nacházíme se ve velmi těžkém období, v období pandemické nákazy koronavirem. Situace se zhoršuje každým dnem, a proto je velmi žádoucí až nutné, respektovat vládní nařízení a chovat se odpovědně k sobě, a především ke svému okolí. Je několik profesí, ve kterých lidé stojí „tváří v tvář“ - a tím pádem je i více pravděpodobné se virem nakazit. Chovejme se, prosím, k těmto spoluobčanům dle platných pravidel, protože pomáhají zabezpečovat náš běžný život, na který jsme

Koronavirus

zvyklí a zatím si ani neumíme představit existenci bez pracovníků ve zdravotnictví, v obchodech, v dopravě, na poště a také kuchařek ve školní jídelně. V době, kdy připravujeme vydání zpravodaje nejsou bohužel k dispozici ochranné prostředky, které by nás alespoň částečně ochránily před záلودností viru.

Proto si velmi vážím přístupu několika žen, které šijí ochranné roušky doma, na obecním úřadě, v mateřské škole a nabízejí je svým spoluobčanům buďto přímo, nebo prostřednictvím našeho úřadu. Všem moc děkuji za aktivní přístup a za obětavou práci ve prospěch Karlovjanů.

Ve Velkých Karlovicích jsme dle vládního nařízení uzavřeli všechny námi spravované veřejné instituce, některé i nad rozsah vládního nařízení. V dané situaci považujeme toto rozhodnutí za nutné a správné.

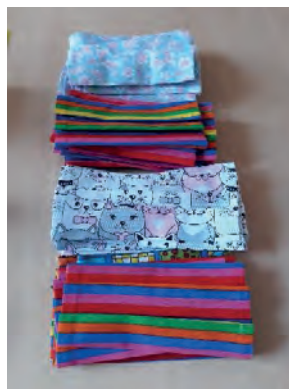
Základní informace ohledně postupu proti koronaviru v naší obci Vám i nadále budeme poskytovat pomocí místního rozhlasu, prostřednictvím informací zveřejněných na úřední desce obecního úřadu, popř. na internetových stránkách obce:

www.velkekarlovice.cz. V případě, že nemáte přístup k výše uvedeným médiím, zavolejte si, prosím, na obecní úřad číslo tel. 571444260. I nadále jsme připraveni se postarat o seniory, kterým nepomohou rodinní příslušníci.

Prosím, buďte k sobě ohleduplní, navzájem si pomáháme, respektujeme platná nařízení!

Nadcházející velikonoční svátky prožijme s vírou, že společný boj s virem zvládneme.

Miroslav Koňářik

Ochranné roušky z bavlněných látek

Protože podmínky a nařízení se mění každým dnem, od uzávěrky našeho zpravodaje do vydání čísla už některé informace neplatí, zvláště ty, které se týkají kulturních a společenských akcí. Proto berte tyto informace s rezervou a sledujte zpravodajství, kde se dozvíte aktuální situaci.

Už teď víme, že velikonoční jarmark se nebude konat, nejbližší vernisáže, výstavy, společenské, sportovní a kulturní akce a ochotnické divadlo taky ne. Všichni, kdo nemusíme a nemůžeme chodit do práce, sedíme doma, telefonujeme si se členy rodiny a se známými, společně se povzbuzujeme a doufáme, že při těchto opatřeních epidemie brzy odezní. Jak brzy, to ukáže čas.

redakce

Jubilanti za I. čtvrtletí 2020

Božena Ondryášová	Olga Kurišová	Vlastimila Gelačáková
Oldřich Kořístka	Alžběta Vojtelová	Emilie Večeřová
Jiří Mičkal	Marie Rudolfová	Ludvík Stoklasa
Jiřina Bolfová	Helena Plánková	Všem srdečně blahopřejeme!

Informace z matriky obce Velké Karlovice za rok 2019

Počet narozených dětí **31**

- chlapců 19
- děvčat 12

Počet přihlášených občanů do obce **33**

Počet odhlášených občanů z obce **58**

Počet zemřelých občanů obce **26**

- 10 na území obce
- 16 mimo obec

Počet uzavřených manželství v obci Velké Karlovice

Celkem uzavřeno 45 sňatků.

- uzavřeno v obřadní místnosti OÚ 7
- uzavřeno v kostele 9
- uzavřeno na jiném vhodném místě 29
- sňatky občanů Velkých Karlovic 8
- sňatky občanů jiných obcí 37

Počet obyvatel k 1. 1. 2020 - 2335

Akce IC a muzea Velké Karlovice

- 12.4.2020 - Velikonoční jarmark
- 18.4.2020 - Autorská výstava Valašské malířky
- 19.5.2020 - Řemeslné úterý
- 26.5.2020 - Řemeslné úterý
- 23.5.2020 - Muzejní noc
- 31.5.2020 - Výstava žáků ZŠ Velké Karlovice
- 31.5.2020 - Autorská výstava František Papež
- 2.6.2020 - Řemeslné úterý
- 6.6.2020 - Dětský mezinárodní folklorní festival+Řemeslný den
- 9.6.2020 - Řemeslné úterý
- 16.6.2020 - Řemeslné úterý
- 20.6.2020 - Setkání nositelů tradic z Valaška
- 27.6.2020 - Malířské cesty okolo Soláně
- 27.6.2020 - Autorská výstava Jindřišky Růžičkové
- 4.7.2020 - Hrnčířský den

Program IC Zvonice

- 14. 3. - 27. 4. Na dosah nekonečna. Retrospektivní výstava obrazů Josefa Bartoloměje Krále
- 12. 4. Velikonoční neděle s cimbálovou muzikou Soláň a řemesly.
- 2. 5. Výstava Slovácké kroje
- 26. 6. Sečení luk na Soláni, CM Soláň, Karlovjanky
- 27. 6. Malířské cesty- Augustin Mervart a Jiří Heřman - Malíři moravské krajiny.
- 6. 7. - 12. 7. Malířská škola na Soláni

Milí karlovští občané, milí hosté,

jaro se i k nám na Soláni nezadržitelně blíží. Dny jsou delší a přibývá i dnů slunečných. Příroda je však stále vrtošivá, počasí je aprílové, a hlavně nesmírně větrné. Kde jsou ty časy, kdy přijel Martin na bílém koni a sníh roztál až o Velikonocích. Letošní střídání teplot, což je typické pro poslední zimy, je náročné jak pro nás, tak i pro přírodu. Naše poloha je výjimečná, její panoráma jedinečné, ale údržba a provoz čím dál komplikovanější. Mnohem raději bych se věnovala výstavní činnosti a její kvalitě, než zápasila lopatou se sněhem, listím, trávou a jinými údržbářskými problémy. Ale dost nářku, všichni, co žijeme na horách, to nemáme jednoduché. Do obchodu daleko, k lékaři ještě dál, ale zato máme báječný vzduch (zatím zadarmo).

Přes to všechno se snažíme, aby Vám naše galerie přinášela příjemné zážitky, spojené s pravidelnými návraty.

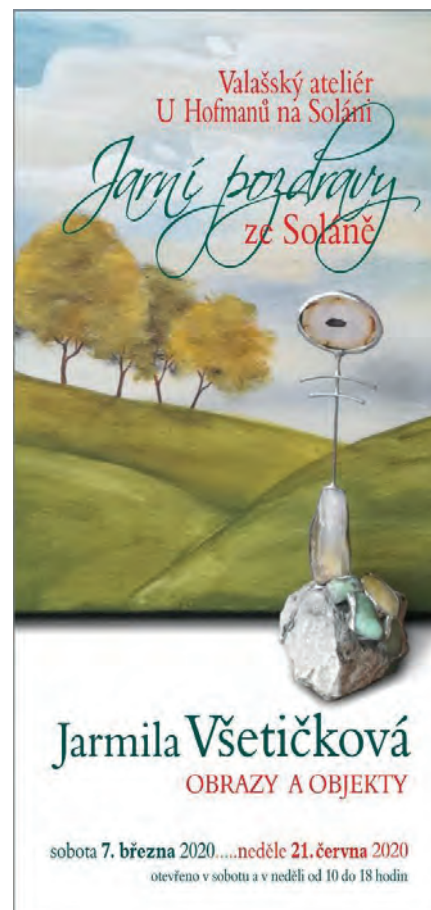
Naše jarní výstava Vám představí paní **Jarmilu Všetickovou**, všestrannou umělkyni. Její půvabné krajiny plné optimismu, kouzla a malířského nadšení Vám navodí tu správnou jarní atmosféru. Obrazy skvěle doplní pozoruhodné objekty z kamene a polodrahokamů, kombinované s kovem. Její šperky zdobí nejen naši galerii ale i krásí nejednu z našich návštěvnic. Jako šperkařku ji znám řadu let, ale netušila jsem, že je tak všestrannou umělkyní.

Její výstava je jiskřivá, zářivá a barevná jako jsou její průhledné závěsy z achátů, plné kouzla a tajemnosti.

Paní Jarmila je pozoruhodný člověk - plný tvůrčích emocí a pro mne velkým překvapením.

Myslím, že jaro s paní Všetickovou se Vám bude hodně líbit. Tak spojte jarní výšlapy do přírody s návštěvou u nás ve Valašském atelieru u Hofmanů na Soláni.

Srdečně zve Marcela Vajceová

Spolek seniorů ve Velkých Karlovicích

„Nestěžujte si na stáří, není každému dopřáno, aby se ho dožil“.

Karlovtští senioři si nestěžují, byli celou zimu aktivní a stihli toho celkem dost. V prosinci to byla exkurze do UNIPARU - výroby svíček v Rožnově p. Radhoštěm. Svíčky se zde vyrábí originálním způsobem, takže při hoření nečadí a vyhoří až do konce. Voňavé svíčky jsou parfémované jen na povrchu, při hoření neuvolňují žádné škodliviny. To jsme se dozvěděli při prohlídce dílny.

Pak nás přivítal i šéf rodinné firmy pan Miroslav Šupler a pohostil nás výborným likérem ze sušených švestek macerovaných ve slivovici. Což je naprosto unikátní kombinace dvou nejlepších valašských léků. Ze svíčkárny jsme si tak odnášeli nejen příjemné zážitky, ale i krásné svíčky.

Pak šly za sebou kulturní akce, na kterých senioři samozřejmě nechyběli.

V karlovském kostele nám na druhý svátek vánoční zazpívaly Karlovjanky, které byly skvělé jako vždycky. Na konci si ale postesklly, jak se jim zpěvačky vytrácejí, že nutně potřebují nové posily, a tak volají SOS! Apelujeme proto nejen na naše seniorky, ale hlavně na mladší ročníky, aby jejich prořídle řady doplnily, a zachránily tak naše karlovské rodinné stříbro!

Začátkem nového roku 2020 pořádala Zvonice na Soláni koncert Zvonků dobré zprávy. Je to jediný soubor u nás, který hraje na ruční zvonky. Tvoří ho mladé hudebnice z Kateřiníc a Ratiboře. A že je soubor úspěšný, dokazují jejich koncerty při různých oficiálních příležitostech nejen u nás, ale také v zámorí. Zážitek z jejich vystoupení je opravdu jedinečný. Krátkou reportáž z koncertu na Soláni můžete najít na stránkách Obce Kateřinice/o Obci - Zvonky, kde je záznam pořízený ČT 1.

V lednu 2020 jsme navštívili betlém v Horním Lidči a hned první zážitek jsme měli na Vsetíně, když přijel rychlík. Představte si, že při nastupování musíte zvednout nohu do téměř metrové výše, abyste došli na první stupátko. Pak musíte pevně uchopit obě madla a vši silou vytáhnout své tělo i s taškou nahoru do vlaku. Než tímto způsobem nastoupili všichni cestující, vlak nabral dalších 5 minut zpoždění. Protože rekonstrukce vsetínského nádraží je v nedohlednu, s touto krkolomnou anabází budeme muset ještě dlouho počítat. Pro ty, kteří ještě v betlémě v Horním Lidči nebyli, krátká upoutávka. Expozice je v budově hned nad kostelem. Betlém má asi 100 vyřezávaných staveb, část z nich představuje nejznámější moravské památky, včetně našeho karlovského kostela. Má asi 230 figur, z toho 75 pohyblivých. Před prohlídkou betléma je možné zhlédnout i film, který zachycuje život v našich končinách od nejstarší doby až po současnost. Na zážitek z filmu a na krásný betlém budete dlouho vzpomínat.

V únoru jsme měli velmi zajímavou besedu s panem Petrem Stoklasou. Je další z rodu, který je známý svou řemeslnou zručností, dnes zejména výrobou holubiček. Petrova babička ještě dělala holubičky papírové. Jeho otec už vymyslel svoji metodu, jak udělat holubičky ze dřeva. A Petr tuto metodu ještě vylepšil a tvarování holubiček zase posunul dál. Dnes dělá holubičky ze smrku. Ale dají se prý dělat z jakéhokoliv dřeva, ale ne všechny pak mají pěknou barvu (moc dobré není jedlové, to prý je odlupčivé). Hezké tříbarevné dřevo má třeba vrba rokyta. Holubičky jsou z jednoho kusu dřívka, jsou ale i další druhy - štípané, např. labutě, pávi, kohouti.

Dřevo musí mít hustá léta a musí být levotočivé (poslunné) nebo kolné, aby vlákno šlo rovně. Z takového dřeva se také dělají šindely. Dřevo se pak namáčí 4-5 dní v bylinkové lázni, tím se zvláční a neláme se. Složení bylinek je jeho tajný recept. Pak se ještě 3-4 dny suší. Jak je vidět, výroba takové holubičky není snadnou záležitostí.

Dalším řemeslem Petra Stoklasy je řezbářství. Řezby dělá z bílého lipového dřeva, které se pak namoří. Některé svoje řezby nám přinesl ukázat a další jsme si mohli prohlédnout v jeho katalogích. A také fotky z výstav, na kterých předváděl svoje řemeslo.

Že je Petr Stoklasa mistrem ve svém oboru svědčí fakt, že je od roku 2003 Nositelem tradice lidového řemesla. V rámci přehlídek tradičních řemesel a lidové tvorby se prezentoval na přehlídkách nejen v České republice, ale i v zahraničí. Např. v roce 1995 pořádala Česká republika svou výstavu v USA, které se zúčastnilo 36 vystavovatelů z celé ČR, a další doprovodní vystavovatelé z jiných států. V roce 1996 to byly české dny ve Švýcarsku a v roce 2002 opět USA, konkrétně Texas (žije zde velmi početná menšina českých přistěhovalců). Následovaly výstavy ve všech evropských státech, kromě Velké Británie a Ruska. Nejvíce se mu líbilo ve Švýcarsku a Norsku (tam by se líbilo asi všem, chce to ale velké konto v bance. V Norsku je zase velká zima a té jsme už odvykli).

A co je nejdůležitější při práci se dřevem? Kromě talentu a získaných zkušeností také velká představivost, cit pro dřevo a trpělivost při práci. Aby se z kusu dřeva nakonec vyklubalo krásné dílo.

Petr Stoklasa má ale více zájmů, nejen práci se dřevem. Jeho dalším celoživotním koníčkem je myslivost. Kromě těch skutečných úlovků má i ty, které zachytil na svých fotopastích. Třeba i medvěda, který se v našich lesích již několik let pravidelně vyskytuje.

V březnu jsme měli další skvělou besedu, tentokrát o koních. Přišel mezi nás pan Radek Holčák spolu se svým týmem - Odřejem Cardou a dostihovou jezdkyň Zuzanou Vokálkovou.

Radek Holčák nám přiblížil nejen svět dostihů, ale především každodenní tvrdou práci kolem koní ve stáji a při tréninku. Jeho původní představa o životě ale byla jiná. Víc ho lákaly koně pod kapotou než ty ve stáji. Také chtěl být záchranářem. Nakonec se prosadily vrozené geny a on zůstal ve stáji svého otce Františka Holčáka. Prošel si vše od začátku, práci ve stáji, pak nějaké ježdění. Nakonec se osamostatnil a ve stáji na Sihle začala

Návštěva betléma v Horním Lidči

Z besedy o koních s Radkem Holčákem

jeho kariéra trenéra dostihových koní. V začátcích mu pomohlo, co se ve spodní centrále od svého otce naučil, ale pak už si šel svou vlastní cestou. A že to byla správná volba, svědčí jeho úspěchy, kterých za svých 22 trenérských sezon dosáhl. Mimo jiná vítězství se stal šestkrát šampionem překážkových koní a na svém kontě má i vítězství ve Velké pardubické steeplechase s koněm Maskulem. V roce 2019, který byl pro všechny velmi složitý kvůli vážným zdravotním problémům jeho otce, dokázal s celým týmem dovést k vítězství otcova koně jménem Arcturus a získat na Slovensku trojkorunu.

A jaké je tajemství jeho úspěchů? Kromě trenérské rutiny též schopnost rozumět koňské duši. Mít ten šestý smysl, kterým pozná, co kůň potřebuje, jak s ním pracovat. A také souhra celého týmu, který netvoří jen jezdci. Bez těch, co pracují ve stáji, starají se o krmení a další věci, by to zkrátka nešlo.

A jak to vidí Radkova jezdyně Zuzana Vokálková? Ani se nechce věřit, že tato drobná jezdyně má na svém kontě už 98 vítězství. A jejím přáním je, aby to v letošní sezóně zaokrouhlila na stovku. Donesla nám ukázat výstroj dostihového jezdce. Všechno oblečení a vybavení musí být co nejlehčí, například jezdecké sedlo váží jen 1 kg. Před dostihovou sezónou musí jezdec hodně zhubnout, aby se dostal na potřebnou váhu, kterou kůň ponese. A tak se používají různé metody, jak toho dosáhnout. Pokud tedy někdy v parném létě uvidíte na našem dostihovém oválu podivnou postavu v zimní bundě a oteplovacích, nevolejte Chocholouška. Nejedná se o uprchlého pacienta z léčebny, ale o jezdce, který se takto snaží vypotit poslední nadbytečné dekgamy. A jak vypadá běžná denní práce v sedle? Každý jezdec má na starosti 5 koní, které musí každý den odjezdit a pak se o ně postarat. S koněm pracuje podle pokynů trenéra a po skončení práce musí trenérovi přesně popsat, jak se kůň při práci choval. Jakou měl náladu, jestli naordinovaná zátěž byla malá nebo koně příliš zatížila. To všechno si Radek denně zapisuje do deníčku a pak následně vyhodnocuje.

A jaké největší emoce trenér zažívá? Obrovský stres a napětí před začátkem dostihu (to jsme viděli na pořízeném videu!). Pak velká euforie a radost, když kůň s jezdcem dojedou v pořádku. Ne vždy se ale slaví vítězství, jsou i okamžiky zklamání. Ale takový je dostihový život.

Přejeme celému týmu Radka Holčáka, aby těch vítězství bylo co nejvíce - nejlépe ten hlavní zásek ve Velké pardubické!

A to už je vše, co se v našem spolku seniorů zatím odehrálo. Těšíme se na další pravidelná setkání, která od února probíhají na novém místě, a to v zasedací místnosti na obecním úřadě. Tímto chceme poděkovat naší obci a panu starostovi, že nám umožnili zasedačku využívat. Na schůzky nás chodí kolem 40 a při tomto počtu místnost nad knihovnou už praskala ve švech.

Na závěr jen malý dovětek. Pokud se vám zdálo, že vám něco klepe na dveře, tak jaro to určitě nebylo. Nejspíš to byl nějaký agent, který vám chtěl nabídnout nejlepší cenu plynu. Podle starých pranostik totiž opravdové jaro přichází až po Velikonocích. Tak nechte zatím svoje ruce a zahrádku odpočívat. Ale pokud to letos bude jinak, nejsou na vině naši staříci, ale globální oteplování.

Váš spolek seniorů a Marta Čecháčková

Rady pro seniory během koronaviru

Jsem senior, co mám dělat?

1. POKUD MOŽNO ZŮSTAŇTE DOMA

Kontakt s dalšími lidmi velmi zvyšuje riziko nákazy

2. NEPODÁVEJTE SI RUCE

Může se to zdát nezdvořilé, ale pozdravit lze úklonou hlavy i jinými způsoby. Klíčové je vyhnout se fyzickému kontaktu s dalšími lidmi. Totéž platí i pro objímání se nebo polibky na tvář apod.

3. BUĎTE V TELEFONICKÉM NEBO ELEKTRONICKÉM KONTAKTU

Propojte se s rodinou i známými. Máte-li připojení k internetu, můžete využít služby jako Messenger, WhatsApp atd.

4. OMEZTE ZBYTEČNÉ NÁVŠTĚVY

Nevystavujte se zbytečnému riziku a nevězte si domů návštěvy, pokud to není nezbytně nutné. Aktuálně jsou zakázány návštěvy v domech s pečovatelskou službou, v domovech seniorů a ve zdravotnických zařízeních.

5. NECHTE SI POMOCI S NÁKUPY

Abyste se nemuseli vystavovat setkání s desítkami dalších lidí v obchodech a na dalších veřejných místech, nechte si pomoci s nákupy od rodiny, známých nebo sousedů. Popř. sledujte nabídku ve své obci.

6. VYUŽIJTE E-RECEPT

eRecepty mohou lékaři posílat e-mailem nebo na telefon, není třeba zbytečně chodit do ordinací.

7. NECHTE SI POSLAT JÍDLO

Obraťte se na Obecní úřad, případně Charitu.

8. VYCHÁZEJTE VE VHODNÝ ČAS

Pokud jste senior, a i přes doporučení je nutné jít si obstarat pochůzku, nebo nákup, zvolte dobu mezi 9. a 11. hodinou dopoledne, kdy jsou obchody nejprázdnější.

9. CO KDYŽ NEMÁTE ROUŠKU/RESPIRÁTOR?

Pokud máte příznaky onemocnění, nemůžete sehnat roušku a nechcete nakazit okolí, zkuste si vyrobit provizorní roušku z jakékoli bavlněné či lněné tkaniny. Je to lepší než nic.

Slovo ke dni učitelů

„Učitelstvo je souhrn těch, kdo životním povoláním a veřejným postavením věnují se výchově a vyučování mládeže ve školách a tvoří samostatný stav. V přítomné době uplatňuje se oprávněná snaha, aby učitelstvo tvořilo jednotný, samostatný stav, aby poslání učitelovo na všech stupních škol bylo pokládáno za rovnocenné s povoláním kněze, právníka, lékaře, technika, a tak stav učitelský i co do vzdělání i co do platu a vážnosti byl povýšen.“ Tolik Ottův slovník naučný (1888 – 1909).

Všeobecná vzdělanost, jejíž základ je tvořen systémem škol a školských zařízení, je pro svébytnost, kulturnost a rozvoj duševní nezbytná. Atributy, jejichž platnost je nezpochybnitelná a v obecné rovině vnímána veřejností jako normativ, který tady je funguje a určitě fungovat bude. Funkčnost každého organismu je poměřována jeho výkonností a konečnými výsledky. Výjimku z tohoto technokratického pojmu tvoří člověk, kterého nemůžeme postavit na roveň neživého organismu, ale musíme jej vnímat jako cosi jedinečného, neopakovatelného, co je však nutné rozvíjet, kultivovat, vzdělávat. Učitelství má vedle rodiny mandát daný společností, podílet se od útlého věku na formování člověka, jeho vzdělávání a jeho kultivaci. Nese na svých bedrech obrovskou zodpovědnost, kterou nedocení jen ten, jenž ve své jedinečnosti zůstal netknut snahami pedagogů. Společnost, kterou tvoří lidé, vnímá pedagoga jako člověka, jenž vykonává nějakou pracovní činnost, za kterou je zaplacen a podle mínění mnoha lidí dobře zaplacen a má nadstandardní podmínky pro relaxaci ve formě prázdnin. Mnozí lidé si ale neuvědomují, že učitel nemůže jako kdokoli jiný vypnout stroj, zamknout kancelář, odstavit vozidlo a jít s vědomím, že zmetek se zítra opraví, chybu v účetnictví může hledat zítra, nabourané auto vyklepu... Odchází ze školy s vědomím, že zítra bude pokračovat v dlouhodobé, nikdy nekončící práci s člověkem, jehož připravuje pro další život, který se bude odvíjet s ohledem na jeho schopnosti a dovednosti získané ve školní lavici. Práce pedagoga na rozdíl od jiných profesí je jiná, specifická, a kdo ji nedělal, nepochopí, jaká úskalí musí překonávat, počínaje přirozeným odporem žactva ke vzdělávání, přes všeobecně rozšířený názor rodičů, že škola je od toho, aby jako jediná vychovávala, po nedostatek prostředků na modernizaci vybavení školy a dnes aktuálně diskutované platy, které nejsou adekvátní vzdělanosti a odpovědnosti učitele za žáky.

Musí se neustále vzdělávat, zvláště v oborech, jejichž vývoj jde rychle kupředu a k tomu ještě vlastní rodina se všemi radostmi a starostmi. A aby toho nebylo málo, mnoho učitelů vykonává funkce v rámci obce, třeba jako knihovník, nebo dokonce starosta. Sečteno a podtrženo: Statistiky uvádějí k povolání učitelů data, která mnozí občané neznají. Vzhledem k permanentnímu vystavení stresu se v průměru dožívají 65 let, jsou nejohroženější skupinou pracujících z hlediska zatížení hlukem. Přitom nespátříte učitelku mateřské školky s chrániči sluchu, to ji spíše potkáte u internisty s problémy hypertenze či kardiovaskulárního onemocnění.

Proč jsem si vybral toto téma. Z jednoho prostého důvodu, informovat ty, kteří buďto z neznalosti, nebo přirozeného kverulantství házeli blátem po učitelích, kteří se berou za svá legitimní práva. I když všichni bez rozdílu, přišli do styku s učitelem, přinejmenším v základní škole, nedoceníli obrovskou roli, kterou učitel v životě každého sehrál a nemyslím si, že to byla role bezvýznamná. Potkávám poměrně mladé lidi, pro které je výraz učitel synonymem nadávky, neschopnosti, příživníka. Pro vysokoškolsky vzdělaného učitele, šířitele vzdělanosti, kultury, hodnot mravních a etických, bych volil příměr příhodnější. Tyto postoje mladé generace se v současné době „přelévají“ do širokého spektra interpersonálních vztahů, zejména pak mezigeneračních. Pominu-li neúctu k materiálním hodnotám, které zde zanechaly předešlé generace, pak degradace morálních hodnot je přímo devastující. A z vlastní zkušenosti mohu konstatovat, že učitel sám o sobě nemá šanci napravovat chyby rodičů, potažmo společnosti, kteří mají na této devastaci hodnot lví podíl. Mladí lidé, tedy žáci i studenti, jsou si velmi dobře vědomi svých práv, která jsou nezpochybnitelná, ale vztah k povinnostem je pro mnohé naprosto neznámá kategorie.

Co říci závěrem. Učitelé tady byli, jsou a budou. Jaké jim společnost vytvoří podmínky, taková bude i budoucnost naší vzdělanosti. Jsme Komenského národ, z příkladů našeho školství si brala ponaučení celá Evropa, navíc jsme stále vnímáni jako národ kultivovaný a vzdělaný. Pokud tento stav chceme udržet, musí být nápomocni všichni, rodiči počínaje a všemi, kdo to se školstvím myslí dobře, konče.

Ing. Miroslav Gromnica, Dr. h. c.

Tipy na akce a novinky z Resortu Valachy

(Skutečnost bude zřejmě jiná, sledujte web)

Několik zajímavých akcí a novinek připravil na nadcházející týdn pro ubytované hosty i zájemce z okolí Resortu Valachy, jež tvoří hotely Lanterna, Horál, Galík a Pod Javorem a také Ski areál Razula.

Ski areál v polovině března sice již ukončil lyžařskou sezónu, ale jeho **Bistro Razula** na úpatí sjezdovky Razula „jede“ dál a dokonce i s rozšířenou nabídkou. Otevřeno je od pátku do neděle, mimo jiné nabídky občerstvení se tu peče **pizza** (lze i objednat na 571 477 389 a přijet si vyzvednout), nově Bistro nabízí i grilovaná žebírka a další speciality a také pestré snídaně. V květnu se v Bistru Razula navíc budou konat **kurzy pečení pizzy (nejen) pro děti** pod vedením šéfkuchaře Josefa Tydlačky, vždy v neděli od 10:30 do 12 hodin.

Pokud si chcete zpříjemnit velikonoční svátky, můžete navštívit doprovodné akce: v pátek 10. 4. **zdobení perníčků v Bistru Razula**, v sobotu 11. 4. velikonoční program s pletením tatarů, zdobením vajíček i perníčků, ukázkami řezbářů a sklářů a dětským folklórním souborem Kyčera v hotelu Horál, v neděli 12. 4. zdobení perníčků a výrobu korbáčků s cimbálem v Bistru Razula.

Ze zajímavých akcí nepřehlédněte 2. května Snídani ve Spa hotelu Lanterna s odborníci na etiketu Naďou Labanovou a jejím hostem, oblíbeným slovenským hercem Marošem Kramárem, nebo 7. května další setkání s oblíbeným knězem Zbigniewem Czendlikem, tentokrát nad jeho novou knihou Farská kuchařka. Součástí večera je i ochutnávka pokrmů připravených podle kuchařské knihy.

Od dubna také startují pravidelné kurzy pečení frgálů, od letoška nově v hotelu Galík (termíny jsou uvedeny na www.valachy.cz). Galík nadále slouží k pobytům pro školy či skupinové objednávky, ale je možné si jej pronajmout i na větší společenské akce či svatby.

Rodiny s dětmi se už jistě těší na tradiční Pohádkovou cestu lesem, která se koná každý rok u hotelu Galík. Letos je plánována na neděli 7. 6. a děti opět čekají setkání s pohádkovými postavami a plnění zábavných úkolů. Více o všech tipech: www.valachy.cz

Martina Žáčková

Šéfkuchař Josef Tydlačka

MATEŘSKÁ ŠKOLA KARLOVSKÝ TROJLÍSTEK

INFORMUJE

Zdá se, že zima se již naposledy zachvěla, silný mráz a bohatá sněhová pokrývka jsou již minulostí. I když zasněžených dnů bylo letos na Valašsku nečekaně skromné, naše děti ze třídy Motýlků a Včeliček si přeci jen užily lyžování na vleku ve Ski Areálu Synot - Kyčerka. To, že v dětech dřímá velký sportovní potenciál, předvedly nejen v kurzu předškolního lyžování, ale také na závodech Pohár Kyčerka 2020, O pohár strašidýlka Razuláka a Noční stopa Valachy, kde se naše děti umístily na stupních vítězů. Ellenko, Pepíku, Adámku a Lukášku, gratulujeme!

Zimní radovánky si děti užily také na školní zahradě, kde do sněhu vyšlapávaly cestičky, stavěly iglú a sněhové bábovičky. Postavily také několik malých kamarádů pro našeho maxi sněhuláka, který je každé ráno vítal z balkónu. I přes velký úbytek sněhu na karlovských stráních se celá naše školka zahálila do bílé barvy. Tato tradiční akce nás opravdu nikdy neomrzí.

Zima přišla ruku v ruce s chřipkovým obdobím, na které jsme se preventivně připravovali. V rámci podtématu Moje tělo – můj poklad jsme se dozvěděli, co se skrývá uvnitř našeho těla, a jak o ně musíme pečovat. Pokusem jsme zjistili odpověď na to, co se děje s jídlem v našem žaludku. Třída se nám také rázem proměnila v laboratoř, kde děti přenášely pipetou červenou tekutinu, kterou si prohlédly pod optickým mikroskopem a nakreslily její zvětšenou strukturu. A jak se bránit před baci a ošetřit si úrazy? To nám přišly zábavnou formou ukázat zdravotní sestřičky paní Jarmila Škarpová a paní Michaela Koňářková z Charity Nový Hrozenkov. Všechny získané poznatky a prožitky děti výtvarně

Již dvakrát k nám do školky zavítal hasič z SDH Velké Karlovice - Tisňavy pan Lukáš Vojvodík. První setkání bylo zaměřeno na hasičskou výstroj. Děti si mimo jiné mohly vyzkoušet, jak jim to v hasičském obleku sluší. Druhé setkání bylo motivované hasičskou výzbrojí a technikou. Děti si vyzkoušely jak smotat hasičské hadice, nasadit proudnici, seznámily se s funkcí savičky, sacího koše a s různou hasičskou technikou. Již nyní se těšíme na další společné setkání věnované první pomoci.

S blížícím se zápisem do 1. třídy jsme zrealizovali v rámci projektu Šablony II první odborně zaměřené setkání rodičů se speciálním pedagogem Mgr. Helenou Stráskou na téma Školní zralost a připravenost. Je velmi důležité, aby děti vstupovaly do základní školy v době, kdy jsou na školní výuku zralé, dostatečně připravené, ale i motivované. Na tomto setkání se tak rodiče seznámili se všemi oblastmi, které je potřeba u dětí rozvíjet, aby zvládlo nároky, které budou na něho v povinném základním vzdělávání kladeny. V těchto aktivitách budeme i nadále pokračovat a zrealizujeme další setkání s externím odborníkem.

A co zápis dětí do mateřské školy? Ten se uskuteční ve čtvrtek **14. května 2020 od 8:00 do 16:00 hodin v kanceláři ředitelky**. Zápis se týká pouze dětí, které naši MŠ dosud nenavštěvují. Bližší informace k zápisu budou zveřejněny na našich webových stránkách www.ms.velkekarlovice.cz.

Kolektiv mateřské školy Vám přeje hodně jarního sluníčka, krásné a poklidné velikonoční svátky.

Jana Maňáková, Iva Podešvová

Quo vadis, člověče?

Quo vadis, člověče?
Za čím běžíš a proč?
Zastav se na chvíli,
ztiš se, mlč a naslouchej
řeči oceánů,
potoků, řek
a rozhovorům hvězd.

S pokorou poklekni
před matkou přírodou
a div se...
Skoň hlavu
a přivoněj k stéblům trav,
jen tak,
jako přírodní druh
ne z a h y n e š . . .

K napsání tohoto textu mne inspiroval článek pana Ing. Josefa Adama, Velké Karlovice čp. 58, který vyšel na stránce 8 v předvánočním obecním zpravodaji. Pan Ing. Josef Adam nabídl nám všem k zamyšlení několik otázek, které se týkaly sněžných děl a celonočního osvětlení lyžařských sjezdovek.

Také si myslím, jsem o tom dokonce přesvědčená, že již **nestačí** se v naší nádherné velkokarlovické dolině jen zamýšlet nad hodnotou zdravého a klidného životního prostředí, ale pro to již něco **činit**.

Z tohoto důvodu připojuji k otázkám pana Ing. Josefa Adama jednu svou otázku (svůj příspěvek do diskuse...), která se týká hlučných světelných show, jež do naší krajiny - celoročně konané - jistě nepatří. Mám vlastní zkušenost!

Jsou města, například Praha, Brno, vesnice i horské rekreační osady, kde si především mladí lidé (Dík jim za to!) již uvědomili, jak jsou tyto akce nákladné, jak neprospívají přírodě, a především ptákům a zvířatům v ní žijícím, která na hluk a světlo reagují mnohem citlivěji, než reagujeme my lidé. Dokonce jsou horská místa, kde se lidé zřekli i do tmy zářícího vánočního stromu.

Ještě před několika lety ohňostroje zářily a „zněly“ v naší obci jen o silvestrovské noci, ale v posledním čase znějí stále častěji (snad svatby, narozeninové oslavy, společenské párty, atd.) bez předběžného „varování“, a to je pak v takovém případě téměř nemožné uchránit chované psy a kočky, hlídače našich dvorků a milé spolence, před stresem, který utrpí, když je včas nestihneme schovat do ticha bez „světelné bouře“, do bezpečí... Mám opět vlastní zkušenost!

„Čas oponou trhnul a změněn svět, kam padlo lidstvo staré“, psal básník Jan Neruda v jedné ze svých básní. Svět se mění, měníme se i my, lidé. Žijeme pohodlněji, ale také hlučněji a rychleji, často slyším, že „nemáme čas“ (na děti, na rodiče, na partnera, na přátele, dokonce ani sami na sebe...).

V srpnu loňského roku jsem navštívila kostel Věch svatých v Rožnově pod Radhoštěm. V předstupním prostoru kostela mne v jedné vývěsní skřínce zaujal pozoruhodný text. Část z něj jsem si opsala a nyní si dovoluji čtenářům obecního zpravodaje nabídnout k zamyšlení.

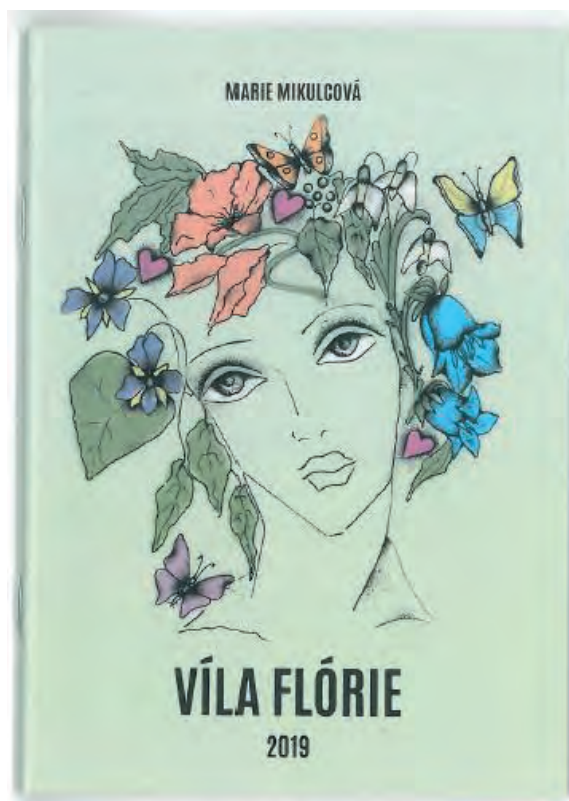
„NESPĚCHEJ

Pospícháte? Samozřejmě, že ano. Náš svět klade velký důraz na výkonnost, akci, rychlost a výsledky - kdo drží krok, jede. A ten, kdo nemůže, je občas ušlapán. Nemusíte však jednat tímto způsobem. Můžete zvítězit nad takovým systémem, než vás vyčerpá a zničí.

- Dopřej si čas, abys mohl žasnout. Bez úžasu je život pouhou existencí.
- Velkou práci si rozděl na několik malých částí.
- Naslouchej slovům, které říkáš.
- Udělej si čas, aby sis hrál. Dělej někdy věci, které děláš rád.
- Mluv pomaleji. Mluv méně. Nemluv. Komunikace se neměří slovy.
- Sedávej někdy potmě. Naučí tě to vidět a slyšet. Číchat a vnímat.“

Závěrem bych si dovolila přidat ještě jednu myšlenku: Hodně mluvíme, ale málo nasloucháme, tím ochuzujeme vlastní myšlení.

Marie Mikulcová

V létě vyšla drobná knížka Víla Flórie o vilách a květinách pro malé i velké čtenáře, kteří mají rádi přírodu

těžkých. Hněvá se na vás a svůj hněv bude stupňovat. nemoci, na které vám nedá lék.

S vámi budeme strádat i my, živočichové, jak nás pro svoji aroganci, nazýváte. Máme, aniž si to uvědomujete, mnoho společného. Máme duši, cítíme jako vy bolest ze ztráty našich blízkých, truchlíme a pláčeme jako vy, máme obavu z hladu i smrti. Obáváme se bezbrannosti ve stáří. Umíme se radovat, milujeme své potomky, za které bez váhání položíme i život. Umíme budovat města, stavět obydlí i mohutné přehrady. Jsme obětmi nemocí i násilí. Poskytujeme vám užitek, někteří z nás vám projevují bezmeznou lásku a oddanost. Na rozdíl od vás neznáme závist, touhu po moci a bohatství. My si z Přírody bereme jen nezbytné, což se o vás říci nedá.

M. Gromnica

Prosba za nás bezbranné

Jsme tady na Zemi od věků. Náš vývoj šel souběžně, vzájemně jsme se jako živočichové či bytosti respektovali, dodržujíc nepsané zákony matky Přírody. Lovili jste nás pro zachování svého života, vždy jen v množství, které jste nezbytně potřebovali, tak jako i někteří z nás loví doposud. Díky odlišnostem, kterými jste vybaveni, stali jste se pány veškerenstva. Tuto výhodu nad ostatními vám přiznala matka Příroda, patrně v naději, že tuto výhodu použijete ku prospěchu všech. Z našeho pohledu se hluboce zmýlila a za svůj omyl platí krutou daň. Zjizvení a otevřené rány na jejím těle, jsou obrazem vašeho „vděku“ za to, že vás odlišila od ostatních bytostí, že vám dala inteligenci a moc. Zabíjíte nás na silnicích, berete nám vodu a stravu, otravujete nás ovzduším. Jsme mnohem citlivější na jakoukoli změnu nežli vy, neboť jsme s matkou Přírodou bytostně spjati, cítí naši bolest, jakož i my cítíme její. Je smutná z toho, že její nejmenší dítě se k ní chová nepřírozně, jako by nevědělo z jejího lůna, nebylo zrozeno a vychováno v bolestech vašeho zrodu a statisících let vývoje. Vždy nad vámi bděla, poskytovala vám obživu, obydlí a teplo, léčila vás a ochraňovala v dobách pro vás

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2020

Děkujeme za Vaši štědrost!

Milí charitní přátelé, lidé dobrého srdce,

Přinášíme vám až neuvěřitelnou zprávu, že letošní koledování zaznamenalo opět rekordní částku. Je to nádherné a mimořádné svědectví, že lidem záleží na pomoci druhým. Tedy ještě jednou velké díky všem, kteří přispěli. Zároveň i všem vedoucím skupinek a šikovným koledníčkům. To co není vidět, je mnoho hodin přípravné a následné práce a za to speciální díky i našim pracovníkům.

Srdečně děkujeme!!!

<u>VELKÉ KARLOVICE</u>	<u>146 856,-Kč</u>
<u>KAROLINKA</u>	<u>92 066,-Kč</u>
<u>NOVÝ HROZENKOV</u>	<u>159 393,-Kč</u>
<u>HALENKOV</u>	<u>108 015,-Kč</u>
<u>HUSLENKY</u>	<u>70 032,-Kč</u>
<u>ZDĚCHOV</u>	<u>37 663,-Kč</u>
<u>HOVĚZÍ</u>	<u>117 833,-Kč</u>
<u>CELKEM</u>	<u>731 858,-Kč</u>

Potřebujete poradit?

VKCI Občanská
poradna
Vsetín

Nevíte si nyní rady se svými
dluhy, ošetrovným nebo
jinými záležitostmi?

774 262 243

Nabízíme **bezplatné** online
a telefonické konzultace.

poradna@vkci.cz

VKCI Psycholog

Potřebujete v současné
situaci **psychologickou**
pomoc či podporu?

Bližší informace na:

734 522 271

Nabízíme nyní **bezplatné**
online a telefonické
konzultace.

psycholog@vkci.cz

Myslivecký spolek Gigula

Vážení spoluobčané, dovoluji Vám krátce informovat o naší činnosti v uplynulém mysliveckém roce.

Myslivecký spolek Gigula vykonává právo myslivosti na pozemcích o výměře 3 513 ha, má v současné době 46 členů a jednoho čekatele. Nově přijatými členy v loňském roce jsou Vladimír Křenek, Jakub Menšík a Josef Kaděrka, jako čekatel Martin Jakeš z Vaculky.

Pokud se týká statistik lovu - bylo uloveno celkem 74 kusů vysoké zvěře, z toho 16 jelenů, 25 laní a 33 kolouchů. Oproti loňskému roku je v celkovém počtu odstřelu nárůst o více jak 20 kusů, které byly odloveny zejména v lokalitě Podtáté. K navýšení odstřelu této spárkaté zvěře přistupujeme z důvodu minimalizace škod na lesních porostech na žádost vlastníků honebních pozemků.

Srnčí zvěře jsme ulovili celkem 54 kusů - toto číslo zahrnuje i uhynulé kusy.

Dále bylo uloveno 64 kusů černé zvěře, 65 lišek, 10 jezevců, 25 kachen, 3 zajíci, 14 kun, 20 holubů hřivnáčů a 8 vran šedivek.

V rámci společenského využití pro pobavení našich členů i ostatních spoluobčanů jsme v lednu pořádali myslivecký ples s bohatou tombolou a v srpnu tradiční pouťový guláš. V květnu proběhla v naší obci v budově obecního úřadu Chovatelská přehlídka trofejí vsetínského okresu. Pořádání výstavy s sebou neslo zajištění spousty věcí, které jsme museli zvládnout bez ohledu na čas a prostředky. Chtěl bych touto cestou ještě jednou poděkovat všem našim členům, kteří se podíleli na pořádání výstavy a poděkování patří i všem návštěvníkům, kteří nás touto formou podpořili v naší činnosti. Dnes již můžeme konstatovat, že akce proběhla úspěšně jak z hlediska organizačního, tak i z hlediska prezentace našeho mysliveckého spolku i naší krásné obce.

Posláním všech dobrých myslivců je ochrana přírody a zvěře a péče o ni, naší snahou a povinností je komunikace s vlastníky honebních pozemků a díky regionální a občanské znalosti prostředí regulace stavu zvěře na území naší honitby.

Fungování myslivosti v dnešní době je zcela odlišné od dob nedávno minulých. Přibývá cest, silnic, zastavěných a oplocených ploch a ruku v ruce s tím ubývá v honitbách klid. Jsou narušovány stávaníště a migrační cesty zvěře a v přírodě je čím dál víc různých technik, motorkářů apod. Tímto jsou narušovány životní cykly zvěře a dochází k jejich koncentraci v místech relativně klidnějších, kde jsou následně působeny škody na lesních a zemědělských porostech. My myslivci nejsme ti, kdo plánují stavy zvěře v honitbách. Konkrétně vysokou zvěř lovíme v posledních letech v téměř dvojnásobném počtu proti plánu stanovenému MěÚ Vsetín, odbor životního prostředí. Je potřeba mít na zřeteli, že myslivost se v současné době stává nedílnou součástí zemědělské a lesní výroby a její výkon službou celospolečenským potřebám. Neodpustím si upozornění na skutečnost, že ze státního ani jiného rozpočtu nečerpáme žádné příspěvky ani dotace a na svoji dobrovolnou zájmovou činnost si musíme peníze zajistit výběrem členských příspěvků, svojí činností a z vlastní kapsy.

Závěrem bych rád poděkoval všem spoluobčanům, našim blízkým a příznivcům za pochopení, podporu naší činnosti a popřál všem pevné zdraví a klidné dny.

LOVU - LESU ZDAR!

Myslivecký spolek Gigula Velké Karlovice, Josef Štuler - předseda výboru MS

Selský Příchlop, foto Josef Štuler

Termíny hasičských akcí ve Velkých Karlovicích

- 10.5. **svátek svatého Floriána** - mše v kostele
- 30.5. **O putovní pohár obce Velké Karlovice** - hřiště FC
- 3.7. **dětské TFA + noční TFA Velké Karlovice** - zbrojnice Tísňavy
- 4.7. **O valašský širák** - zbrojnice Tísňavy
- 12.9. **dětské TFA + TFA Sůkenická** - rozhledna Sůkenická

Akce byly naplánovány s předstihem, situace ukáže, co a kdy se podaří uskutečnit. L. Vojvodík

Eva Janalíková

Poslední ředitelka málotřídní školy v Tisňavách

V knize Velké Karlovice 1714 - 2014 je na stránce 191 uvedeno: „Slavnostní a zároveň smutná nálada panovala ve škole poslední červnový den 1973 na závěrečném shromáždění všech 14 dětí, rodičů a mnohých občanů z Tisňav. Se slzami v očích se loučili se svou školou, po mnoho generací opatrovanou a uctívanou. Ředitelka školy předala inventář i budovy školy řediteli 1. základní devítileté školy a děti z Tisňav začaly dojíždět nově zavedenou autobusovou linkou do školy v Podtátém.

Eva Topolánková (Janalíková, rozená Bambuchová) byla tou poslední ředitelkou Jednotřídní školy v údolí Tisňavy ve Velkých Karlovicích.

Eva Bambuchová se narodila 21. června 1940 ve Velkých Karlovicích, kde v letech 1946 - 1954 absolvovala povinnou školní docházku. Poté (1954 - 1955) studovala na Střední pedagogické škole pro vzdělávání učitelů 1. - 5. ročníku v Kroměříži, odkud přestoupila do SPŠ v Holešově, kde v roce 1958 maturovala.

O svých studentských snech mně paní Eva Topolánková napsala následující:

„Po maturitě jsem toužila se vzdělávat ve studiu cizích jazyků a hudby. Dálkové studium mi OŠ ONV ve Vsetíně (Krystyník) zamítlo (1966) - pro nedostatek učitelů na 1. stupni ZŠ. Skutečný důvod: nastěhovala jsem se za plného provozu do kadeřnictví, které bylo t. č. v našem domě č. 629 (únor 1963). (Zrovna barvili paní Kučerovou - hospodskou.)

Svou touhu jsem si splnila. Díky paní učitelce Antonii Heinové jsem zvládla základy německého jazyka (domluví se), na housle hraji dodnes, nevynechám žádný koncert v dosahu mého bydliště (klasickou hudbu) a po roce 1989 jsem v kurzech zvládla základy anglického jazyka, který jsem i vyučovala. Jako seniorka jsem absolvovala univerzitu třetího věku v roce 2007 - 2009.“

První učitelské místo (1958 - 1959) nastoupila v Bystřici pod Hostýnem. Následovaly školy v Hovězí, Růžďce, ve Velkých Karlovicích (Podtáté, Tisňavy), v Karolince (1973 - 1980), v Rožnově pod Radhoštěm a ve Zlíně. Profesionální život Evy Topolánkové se uzavřel v roce 1994, kdy odešla do důchodu.

V roce 1959 (9. srpna) se Eva Bambuchová provdala za učitele Inocence Janalíka (6.1.1933). Manželé Janalíkoví vychovali dceru Soňu (28.10.1960) a syna Iva (5.5.1963). Po třidvaceti letech bylo jejich manželství 21. ledna rozvedeno.

V letech 1994 - 1996 pečovala o nemocného manžela ing. Miroslava Topolánka (21.5.1927 - 2.11.1996), za kterého se 20.10.1985 provdala. Po manželově smrti se ještě jako důchodkyně vrátila za katedru a učila až do roku 2008. Mezi školními lavicemi prožila 48 let života.

Paní Eva Topolánková se řadu let věnovala dětskému a ochotnickému divadlu. Jako učitelka nacvičila nepočítaně úspěšných kulturních vystoupení, besídek, recitačních pásem, ovšem nejvíce ji lákalo divadlo. Úspěšně dopadla jí vedená dětská představení a představení pro děti: Dům kočky Modroočky, Bublifuk a Mořská víla. V roce 1967 obnovila činnost dlouho stagnujícího ochotnického divadla ve Velkých Karlovicích. Pod režijním vedením Jindřicha Fischera si zahrála ve hře „Osm žen“, v „Maryši“ tetku Strouhalku a v divadelní hře Karla Čapka „Matka“ jí byla svěřena hlavní role matky (1968). Po okupaci Československa armádami Varšavské smlouvy se krátce zabývala myšlenkou na emigraci. 20. srpna 1969 odjela s CKM (Cestovní kancelář mládeže) do Paříže, kde navštívila svou tetu, sestřenicu otce.

Tam se setkala s hercem Miroslavem Horníčkem, který jí slíbil, že do roka přiveze do Francie její dvě děti. Po deseti dnech pobytu v Paříži, která ji nadchla, se ale vrátila domů. Několik let byla členkou OV ČSTV ve Vsetíně, jako předsedkyně ČSZ (Svaz žen) ve Velkých Karlovicích (1966 - 1973) vydávala spolu s výborem několikastránkový „Zpravodaj“, který informoval karlovické ženy o dění v obci.

Na školu v Tisňavách zavzpomínala Eva Topolánková těmito slovy:

„Za mého působení ve škole Tisňavy jsem pod hlavičkou ČSZ zorganizovala prázdninový pobyt účastníkům celostátních přírodopisných olympiád, který zařídil Ústřední dům pionýrů a mládeže v Praze. Nájem zvýšil rozpočet obce Velké Karlovice a škole byl umožněn nákup potřebných pomůcek - magnetofon se 16 páry sluchátek, magnetofonové pásky pro nahrávky uč. atd. - tato pomůcka zajišťovala větší a kvalitnější výuku na jednotřídce, byla však i náročnější při pořizování nahrávek, což ale ubíralo mnoho hodin mého času.“

V roce 1973 nastoupila Eva Topolánková jako učitelka do Karolinky, kde se zapojila do činnosti tamějšího ochotnického divadla. V letech 1980 - 1982 spolupracovala také s dětským valašským souborem Podskaláček z Rožnova pod Radhoštěm. Poté přesídlila do Gottwaldova, kde začala žít podle svých představ. Učila, navštěvovala divadla a koncerty. V roce 1985 se provdala za Ing. Miroslava Topolánka. Zemřel roku 1996. Od roku 2001 žila s partnerem Ing. arch. Vladimírem Vyhňákem. Eva Topolánková se těší ze dvou vnuků a dvou vnuček.

O svém životě Eva Topolánková napsala:

„Za svůj dlouhověký život (poměrně soběstačná a s elánem do pracovní činnosti) vděčím každodennímu cvičení - doma s domácími pomůckami, plavání (ve Zlíně jsou vynikající podmínky), turistice, lyžování.

Kromě Evropy, kde jsem cestovatelsky zvládla všechny státy na svých dovolených, zvláště po roce 1989, jsem navštívila i Ameriku, kde můj dědeček, otec maminky, František Jochec, vydělal počátkem 20. století na svůj statek.

Můj velký zážitek - vysokohorské výstupy - KAVKAZ (r. 1983).

Posílám Vám tyto řádky, které píše nostalgicky vzpomínající stará žena. Píší vše tak, jak se „věci“ udály, jak jsem je prožila.“

Marie Mikulcová

OZNÁMENÍ: Charita Nový Hrozenkov, díky dotačnímu Programu na podporu nestátních neziskových organizací pečujících o pacienty v terminálním stádiu onemocnění pro rok 2019, rozšířila počet kompenzačních pomůcek o tyto položky:

4 ks Elektrické polohovací lůžko Anteo Economic II, 3ks Chodítko vysoké U - stabilo, 3 ks Invalidní vozíky SOMA

Tyto pomůcky jsou určeny pro osoby pečující v domácím prostředí o pacienty v terminálním stádiu onemocnění. Více informací o možnostech a podmínkách zapůjčení na tel. čísle 730 190 401

Projekt Kompenzační pomůcky - pomoc terminálně nemocným a pečujícím v domácím prostředí byl realizován za finanční podpory Ministerstva zdravotnictví ČR

I dům má duši

Vždy, když vidím staré, šindelem obité chalupy, kterých po dědině bohužel ubývá, cítím, že mají duši, nesou si v sobě všechny starosti i radosti lidí, kteří zde žili a přirozeně také umírali. Když narazím na základy domu někde v lese, cítím, jak mě k sobě přitahují, abych rozkryla jejich tajemství.

Tolik lidí projde kolem a nezamyslí se, ba se ani nezastaví. Jde dál a slepě hledá hříby. Já však přemýšlím, kdo zde asi žil? Jaký byl jeho životní příběh? Ta touha vědět, pátrat a ptát se mi nedá pokoj. Opět jako už mnohokrát před tím mě to vede k zamyšlení, jak těžké to lidé na Valašsku v minulosti měli. Jen povrchnímu člověku je líto těch chudých valachů, jen chudý člověk se diví, že mohli přežít v tak nuzných podmínkách. Jen sobec si nepřipustí, že měli i něco, co my v dnešní době postrádáme. Skromnost, úcta, pokora, respekt jsou lidské hodnoty, na které v dnešní uspěchané době jako by nezbýval čas. Jak vzácné je najít si chvíli jen pro sebe a v tichu rozjímat. Vést vnitřní dialog a zamyslet se kam patřím a směřuji. Uvědomit si své přání, touhy, ale poprat se i se strachem a bolestí.

Vnitřní život lidí 19. století musel být po této stránce barvitější. Vždyť trávili tolik času v přírodě, sami nebo jen v úzkém kruhu rodiny a sousedů. Kdo z nás by dnes vydržel pást celý den ovce? Činnost zdánlivě tak jednoduchá by se pro mnohé z nás, zvyklé na neustálou akci a nové podněty, stala nekonečnou či dokonce nemožnou.

Některé příběhy domů již pohltil les, některé se ještě daří odhalit. Zjišťuji, že v domě, který stojí přede mnou, žila pěti členná rodina, žena ve 27 letech zemřela na tuberkulózu, poté její děti, měsíc po měsíci, všechny tři a ani ne do roka i její manžel. Celá mladá rodina Kubáňů. Nemusí to být vždycky tak tragické, znám jiná místa, kde jsou rozpadlé základy chlévů, černých kuchyní, sklepů. Rodina, která tyto pozemky vlastnila se odstěhovala o pár kilometrů, níž do dědiny, do pohraničí, např. Nové Hradečné nebo rovnou do Ameriky. Taková místa jistě znáte i Vy. Tyto domy, v mnoha případech již ruiny jsou součástí krajiny, obzvláště té valašské. Ne vše musí být nutně rovné a upravené. Ne vše musí být zbouráno a zmodernizováno.

Usedlosti byly dříve začleněny do krajiny citlivě a volně. Často na nejméně úrodném místě pozemku. Poloha budov se řídila terénem a světovými stranami, jen málokterá byla na rovině. Roubené chalupy se šindelovými střechami byly často ve stínu lípy nebo jasanu a obklopeny sadem s jabloněmi, hrušněmi a trnkami, takových horských odrůd. Sklepy byly zasazeny ve svahu a směřovaly k potoku, do chladného údolí. Dvůr neměl ohrady, které by usedlosti chránily a zároveň určovaly vlastnické právo. Ploty celkově na Valašsku nebyly, každý dobře věděl, kde začíná a končí jeho louka nebo pole, trávil na něm přece celé dny. Cizích lidí zde nechodilo a doma vždy někdo zůstal. Na valašských pasekách se dříve mohlo prostorem mezi chalupou, chlévem a ostatními stavbami volně projíždět vozem. Ohrady sloužily pouze pro hyd, košáry pro ovce, ohrádky pro husy.

V minulosti, když se hospodář rozhodl, že si postaví chalupu, musel si nejprve najít vhodné místo blízko vody, zároveň na slunném místě, chráněném od větru lesem. Už to mohl být někdy problém, obzvláště pokud hledal na Valašsku kousek roviny. Ne z každého dřeva se hodí stavět dům. Muselo to být dřevo jedlové nebo později i smrkové, ideálně stromy, které rostly ve stínu a pomalu. Doporučovalo se kácet v listopadu, když je strom bez mízy. Pokud byl na kopci tak špičkou dolů z kopce. Mělo být káceno jen tehdy, když šel měsíc dolů, dřevo se tak lépe zbavilo vody. Velmi důležité bylo, aby místo stavby posvětil kněz. Poté začala na kamenných základech růst samotná dřevěnice, pod jejíž střechu se mnohdy kromě početné rodiny musel vejít i dobytek.

Krejcar z roku 1812

Mezi trámy se vkládaly lískové pruty, na Bílou sobotu svěcené nad ohněm hořícím vedle kostela, aby chránily dům od zlých duchů. Do rohu pod základový kámen se vkládaly obětiny. V Karlovicích často žába, aby se domu vyhnula vlhkost. Později se do druhého trámu, většinou v severovýchodním rohu vydlabal kříž nebo důlek, do kterého se dávaly peníze, věřilo se tak, že jich v domě bude stále dost.

Než se zabeďnil štít střechy, na půdu dali kadluby a velké truhlice v kterých skladovali obilí. Typickým prvkem na chalupě byl kozub. Tato stříška ve štítě byla vždy kryta šindelem a často zdobena malovanými ornamenty, bývaly zde napsány modlitby, prosby a jména stavitelů domu i s letopočtem. Chalupy se natíraly krví z volů, díky ní získávaly domy tmavou barvu a byly chráněny před škůdci. Později se natíraly i térem. Základem dřevěnic byla jizba, kde všichni žili a kde byla pec, zde bylo místo i pro přenocování zvířecích mláďat, když byly mrazy. Důležitou místností a typickou pro Valašsko byla průchozí síň, ta sloužila jako pracovní prostor a mnohdy jako černá kuchyň. Byl zde mlýnec na kterém se nejčastěji mlela reť, jarka, kukuřice a gengel (druh ječmene). Chlapi zde měli strýčka, na kterém štípali šindele. Majetnější lidé měli také komoru na uskladnění potravin.

V Karlovicích bylo zvykem, že první noc v domě přespala kočka, ta do sebe vtáhla všechny nemoci a neštěstí, a protože má devět životů, tak to nevadilo. Při stavbě chléva se dbalo na to, aby dobytek stál vždy hlavou k východní straně. Kořeny libečku lékařského uložené v základech odvracely nemoci a uřknutí zvířat.

Takových kolomut bylo kolem stavby chalupy spousta, o to víc je mi líto, že tyto stavby postupně mizí nebo se rekonstruují. Nahrávají je sice nové dřevostavby, ale podle mě ten typický ráz již jaksi postrádají. Je to snad tím, že se v nich již nebydlí, ale rekreuje? Nebo tím, že kolem neběhají ovce a krávy, ale běžkaři?

Podřaté u Kubáňů č.p. 198

Více o historii Velkých Karlovic se dočtete na facebooku Žiju Velké Karlovice. Jitka Petřeková

Jaro je tady, a to je neklamná známka konce hokejové sezóny

Letošní ročník AHL (amatérské hokejové ligy) ve Valašském Meziříčí byl pro mnohé z nás sezónou, která nám startuje třetí desetiletí hokejové kariéry. Dalo by se říci, že už jsme tým protřelých matadorů.

Ročníku 2019/2020 se v nejvyšší lize účastnilo 6 týmů - HC Velké Karlovice, IHC ValMez, HC Kunovice, HC Phoenix In., HC Retofy A, VM Star. Hrál se čtyři kola základní části. Po základní části jsme skončili na 3. místě a semifinálovou skupinu jsme sehráli proti HC Retofy. Série se hrála na 3 vítězné zápasy. Šťastnější byl nakonec tým HC Retofy, který vyhrál rozhodující pátý semifinálový zápas až v prodloužení, čímž postoupil do finále a nás odsoudil k boji o 3. místo. Druhou semifinálovou skupinu tvořily týmy HC Kunovice proti HC VMStar. V této sérii byl úspěšnější tým HC Kunovice.

Pro nás již bohužel sezóna skončila prohraným zápasem o 3. místo. Je třeba zahodit smutek a už teď se těšíme na další ročník 2020/21.

Martin Cigánek

Starší a mladší žáci FC Velké Karlovice+Karolinka/Nový Hrozenkov.

Starší žáci

Podzimní část sezóny 2019/2020 jsme ukončili na pěkném 2. místě. Přes zimní období trénujeme 2x týdně na umělé trávě ve Velkých Karlovicích.

Odehráli jsme přátelský zápas s ŠK Javorník Makov, který jsme prohráli 7:5. Zimní přípravu zakončíme dubnovým soustředěním společně s mladšími žáky.

Starší žáci: Tomek Jan, Pekař Adam, Paška Jiří, Gajdoš Jiří, Toman Matouš, Borák Filip, Koňářik Tomáš, Horák Ondřej, Hrabovský Jan, Dujka František, Dujka Radovan, z mladších žáků vypomáhají Gášek Jiří, Minarčík Martin, Hrňa Matěj, Valoušek Petr, Holčák Marek, trenérem je Gajdoš Jiří.

Mladší žáci

Kluci po polovině soutěže jsou na 8. místě. Noví hráči se snaží zacelit mezeru po odchodu některých kluků, za což jim patří velká pochvala. Trénujeme 2x týdně v tělocvičně v Karolince. Zúčastnili jsme se halového turnaje v Rožnově, kde jsme obsadili 3. místo, Jiří Gášek byl vyhlášen nejlepším střelcem turnaje. Na turnaji OFS Vsetín, jsme se ze základní skupiny probíjeli mezi nejlepšími 8 týmů, kde jsme obsadili pěkné 5. místo. Jiří Gášek byl vyhodnocen nejlepším hráčem celého turnaje.

Mladší žáci: Jágorský Tomáš, Valoušek Petr, Hrňa Matěj, Minarčík Martin, Václavík Jakub, Gášek Jiří, Zbranek Štěpán, Uherek Adam, Pavelka Ondřej, Jágorský Marek, Plánka Marian, Koňářik Adam, Holčák Marek, Frýdl Adam, Vičík Vladimír, Škorňák Matěj, Bláha Pavel, trenérem je Koňářik Vladimír.

Jiří Gajdoš

BIATLON NA TŘECH FRONTÁCH

SKB Velké Karlovice má mnoho nadějných mladých biatlonistů. Ti nezanedbávají ani letní přípravu, která v minulém roce začala soustředěním v krásném prostředí Kasárenských vrchů s Letohradským klubem. S příchodem letních prázdnin čekalo biatlonisty mnoho náročných tréninků a závodů na kolečkových lyžích, ve kterých se jim také náravně dařilo. Na podzim se naši biatlonisté vydali na soustředění do rakouského Obertilliachu, kde poprvé v sezóně okusili jízdu na sněhu.

Jakub Balcar

Jolana Holčáková

David Štvrtecký

JAKÉ ÚSPĚCHY PŘINESLA UPLYNULÁ SEZÓNA?

Hned po Vánocích byly na programu první závody Českého poháru, kde naši sportovci ukázali, že opravdu pilně trénovali a umístili se na 10., 14., a 16. místě. Zástupci SKB Velké Karlovice také reprezentovali Zlínský kraj na Olympiádě dětí a mládeže v Karlovarském kraji, kde se blýskl především *Jakub Balcar* 6. místem ve sprintu a 2. místem ve štafetě. Druhý Český pohár v Jablonci Nad Nisou patřil *Jolaně Holčákové*, která ve sprintu vybojovala 6. místo. Za to Mistrovství republiky, které se konalo v Letohradě, se po bezchybné střelbě nejlépe vyvedlo *Davidovi Štvrteckému*, kterému i přes velkou konkurenci patřila 14. příčka ve vytrvalostním závodě.

Velmi podařený závod zaje Matouš Jan Gaja, který vybojoval na Jizerské 25 krásné 5. místo v kategorii M18.

NAŠE NADĚJE VE SVĚTĚ BIATLONU

Adéla Holčáková

Andrea Chudějová

Rádi vidíme, jak se naši odchovanci posouvají v kariéře dál. V minulém roce dvě naše biatlonistky *Adéla Holčáková* a *Andrea Chudějová* přestoupily do dorosteneckého biatlonového střediska v *Letohradě*. Jejich sezóna byla odstartována již v červnu minulého roku, a to mistrovstvím ČR v biatlonu na horských kolech, odkud si odvezly 7. a 8. příčku.

Letní prázdniny se nesly, tak jako u nás, v duchu soustředění a byly plné přípravy na blížící se zimní sezónu. Závěrem letní přípravy bylo MČR na kolečkových lyžích v domácím Letohradě, kde si *Andrea*, snad i díky tradiční podpoře karlovských fanoušků, vybojovala dvě 5. místa. Poté už bylo načase své schopnosti a natrénované dovednosti uplatnit v zimní sezóně na sněhu. Z dosavadních výsledků *Adély Holčákové* můžeme vyzdvihnout 8. a 9. místo v Českém poháru nebo také 10. příčku na MČR v Novém Městě na Moravě. U *Andrey* pak například umístění na 5., 6. či 7. místě v kolech Českého poháru. V celkovém žebříčku se naše Karlovjanky pohybují kolem desátých příček a prozatím také v hledáčku SCM.

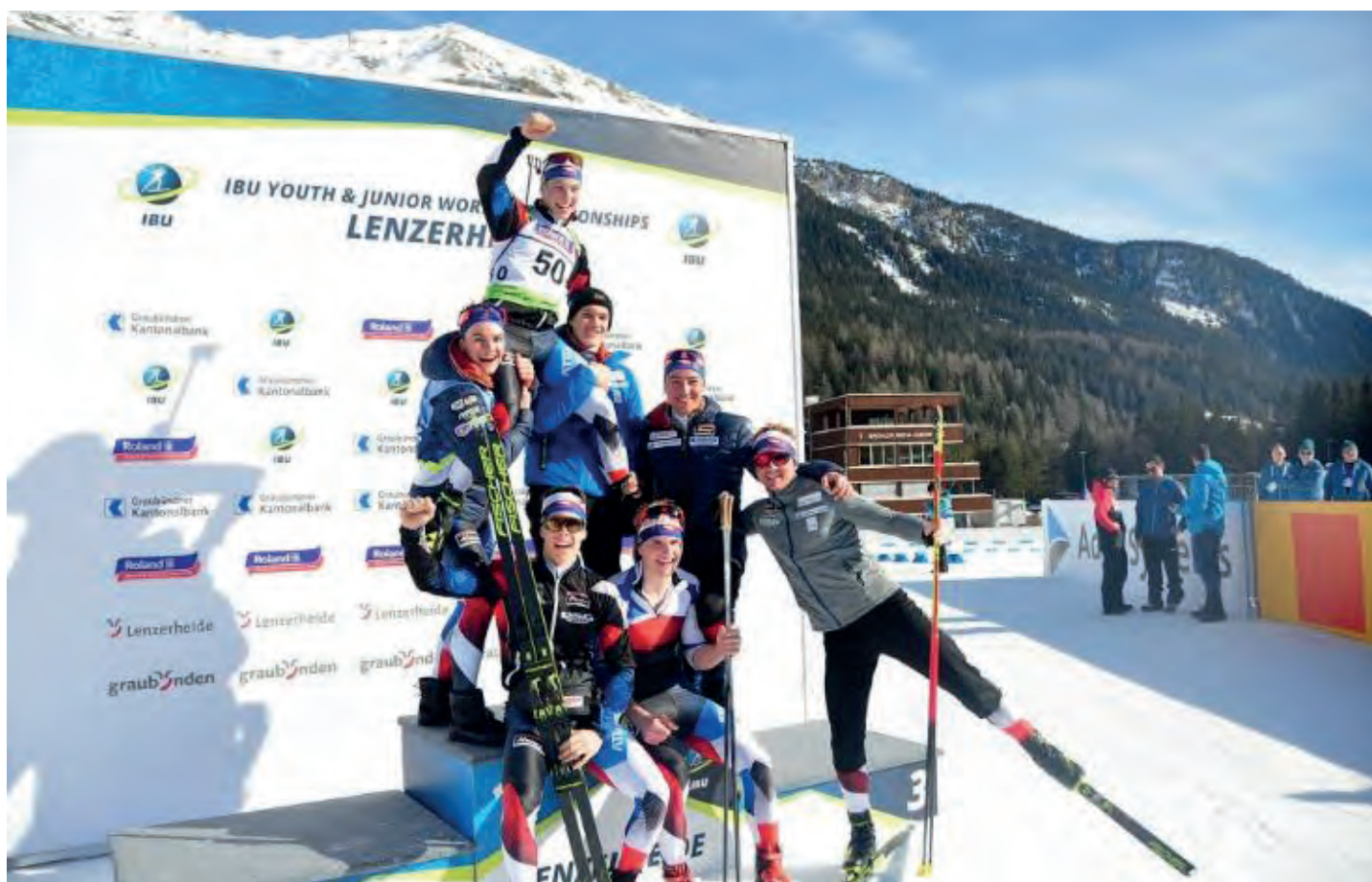
Robert Valíček, který je součástí letohradského týmu už 5. rokem je v této sezóně nejlepším střelcem mezi dorostenci, získal titul Superstřelec. Navrch přidal ve Vysočina Areně při 3. Českém poháru 1. a 3. místo.

OTEVŘELI JSME BIATLONOVOU ARÉNU!

Novinkou uplynulé sezóny bylo částečné otevření naší nové biatlonové arény. Prvním testem byl krajský závod na kolečkových lyžích pořádaný naším klubem. První vrstva asfaltu velmi pomohla k udržení sněhové pokrývky potřebné pro tréninky na lyžích během zimy. I přes to, že nám letošní zima příliš nepřála, do posledních chvil jsme využili sněhu na Karlovských hřebenech a sezónní tréninky jsme dokončili na Kasárne. Zde také proběhl poslední závod naší úspěšné sezóny. Někteří odvážlivci, kterým tréninky a závody v biatlonu nestačí, vyzkoušeli jako doplněk například skialpinismus. Vzhledem k nynější situaci nejen u nás, ale i ve světě, probíhá další tréninková příprava individuálně.

Robert Valíček

Jakub Štvrtecký oslavuje v Lenzerheide 2. místo

Jakub Štvrtecký v Östersundu

Na třetí frontě nám bojuje náš nejstarší odchovanec, a to **Kuba Štvrtecký**, který všem udělal velkou radost, když dokázal vybojovat na světovém šampionátu juniorů ve švýcarském Lenzerheide 2. místo a který si drží stabilní místo v mužské reprezentaci. Kubo, drž se :)

A taková byla sezóna našich mladých nadějí v biatlonu. A co nás čeká a nemine? V tomto roce máme v plánu dokončit druhou a zároveň poslední vrstvu asfaltu a pokračovat tak v rozvoji našeho rozvíjejícího se areálu jako kvalitní zázemí pro naše sportovce a samozřejmě také pro širokou veřejnost. Tímto děkujeme všem hlavním sponzorům, jimiž jsou Obec Velké Karlovice, Zlínský kraj, Český svaz biatlonu za podporu při realizaci tohoto jedinečného projektu.

Přejeme našim mladým sportovcům mnoho úspěchů v další sezóně, která se neodvratně blíží.

Sportu zdar a biatlonu obzvlášť!

Autoři za biatlon: Jakub Balcar, David Štvrtecký, Jolana Holčáková, Robert Valíček, Andrea Chudějová, Adéla Holčáková, Michaela Tomková, Daniela Detriková

La Šiška

La Šiška - coffee, wine, cocktails
P.S. BAR CATERING est. 2011
www.psbarcatering.cz
+420 777 850 150

Nově otevřený podnik ve středu Velkých Karlovic La Šiška. Zastavte se na dobrou kávu, dezert, víno nebo třeba drink. Ideální místo pro rodinné oslavy, firemní večírky nebo jen tak poseďte s přáteli. Máme otevřeno každý den.

Těšíme se na Vás!

Důležité upozornění

K 31. prosinci 2019 ukončila svou činnost naše úklidová firma U3 pod záštitou Charity Nový Hrozenkov a od 1. 1. 2020 pokračuje v soukromém podnikání Silvie Orságové na stejném telefonním čísle 739 507 121. Úklidová firma si také ponechává dosavadní název U3 a zatím i ceník nabízených služeb. Rádi její služby doporučujeme a přejeme do nového startu spoustu spokojených zákazníků.

Judita Grycmanová, PR

Prodám kompletní zařízení pěstitelské pálenice.
Podrobnější informace na tel. 603 507 550.

NATUR HOUSE
Odborníci na zdravé hubnutí

**Přijměte, prosím, pozvání
na konzultaci ZDARMA
do výživové poradny NATURHOUSE
v Rožnově pod Radhoštěm**

**Na konzultaci s výživovým
poradcem získáte:**

- ☺ Měření vody a tuku v těle
- ☺ Měření BMI
- ☺ Určení metabolického věku
- ☺ Analýza Vaší stravovacích návyků
- ☺ Rady, doporučení a motivaci pro
zlepšení Vašich stravovacích návyků
a získání štíhlé linie

Nemůžete využít pozvánku?
Darujte ji někomu ze svých
blízkých.

Domluvte si konzultaci
se svým výživovým
poradcem.

Otevírací doba: po, út - 8,00 - 17,00hod
st, čt - 8,00 - 15,00hod

NATURHOUSE Rožnov pod Radhoštěm

Nerudova 178, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm
tel.: 602 747 688, e-mail: roznov@naturhouse-cz.cz
www.hubnutiroznov.cz, www.naturhouse-cz.cz

Autoservis Roman Zaoral

*Provádíme ošetření a nástřik dutin a podvozků
automobilů a drobné karosářské práce.*

Velké Karlovice

Tel.: 777 146 147

e-mail: Giovannah@post.cz

Ročník XVIII, číslo 70. Ev. číslo periodického tisku: MK ČR E 21757. Tisk Grafia Nova Zašová. Uzávěrka příštího čísla je 10.6. 2020.

Četnost vydání: čtvrtletně, periodický tisk územního samosprávného celku.

Děkujeme přispěvatelům za články. Za redakční radu J. Ryplová, D. Detriková, J. Rypl.

Přejeme všem čtenářům pokojné Velikonoce a hlavně hodně zdraví, štěstí, lásky a dobré mezilidské vztahy. Redakce.